

Innhold:

- Tresketidspunkt og tørking av timotei
- Ulike høstemetoder ved frøavl av timotei
- Pussing av stubb
- Høstgjødsling
- Reglone og Retro

Til alle frøavlere

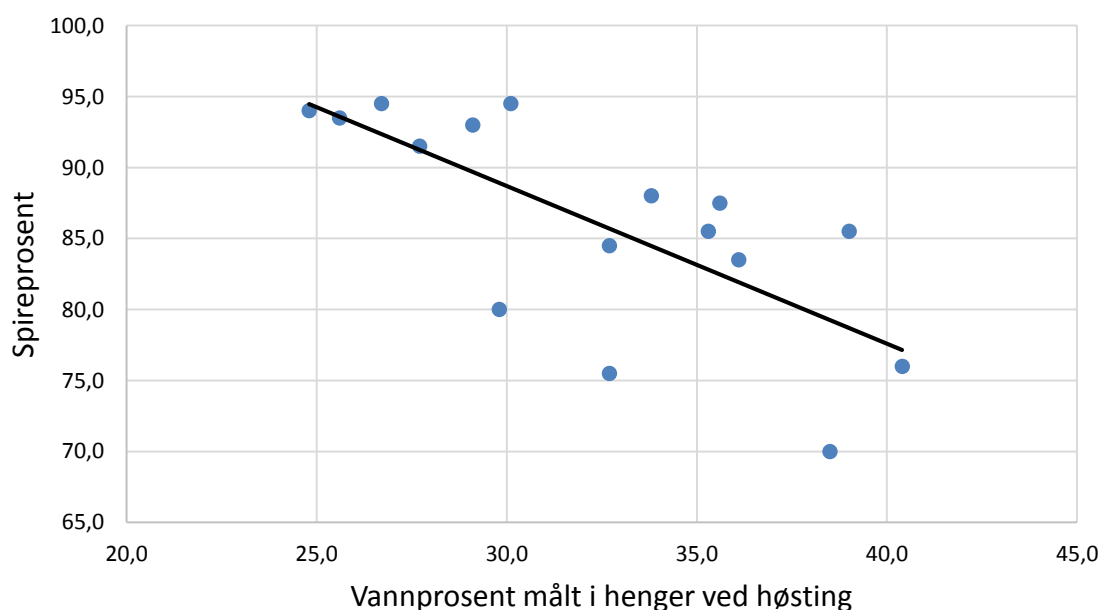
Frøhøsting av timotei er nå i startgropa. Vær obs på sammenhengen mellom vannprosent ved frøhøsting og spireprosenten.

Tresketidspunkt og tørking av timotei

Ved to gangers tresking er det pga spireevnen viktig at det ikke er over 35% vann i frømassen ved første tresking. Det bør brukes så lav slagerhastighet som mulig. Bruåpningen er ikke særlig viktig, en har jo relativt åpen bru.

Det er viktig med rask nedtørking, og timoteien må rulleres minst en gang i døgnet de første dagene. Tilsetting av varmluft i plantørker (kjøretørke, bingetørke eller lignende) er først og fremst aktuelt når vann% er kommet under 20. Dersom en legger så tynt lag som mulig uten å blåse opp frøet kan en tilsette varme på mer fuktig frø. Det er veldig viktig, enten en bruker varme eller ikke, at frøet på tørka ikke føles seigt i toppsjiktet, i så fall har vann kondensert. Satstørker kan brukes dersom en kjører på hyppig rulling, for eksempel ved hvert 10 ende minutt kan en bruke temperatur opp mot 40 grader (antakelig også om en rullerer litt mindre hyppig). Alle som dyrker frø bør ha flowmeter, luftgjennomstrømningsmåler, spesielt er det viktig i timotei som blir veldig tett. Flowmeteret gir en god kontroll med tørkelufta, om det er tilstrekkelig.

Sammenheng mellom vanninnhold ved frøtresking og spireprosent i 2012, Spiretimprosjektet 2012-2013 Vestfold

Diagrammet over viser sammenhengen mellom vann% i frømassen (tatt ut i henger eller tank) og spire% i forsøk i Vestfold i 2012. Dette er nok en «worst case», slik det var i 2012. Vi håper ikke det er slik i år at vannprosent på 30-35 gir så dårlig spiring.

Ulike høstemetoder ved frøavl av timoteifrøeng

Resultater fra forsøk med skårlegging i timoteifrø (Jord- og plantekultur 2012)			
	Frøavling		
	2 felt 2009-2010	4 felt 2009-2011	
	Kg/daa	kg/daa	Rel. Avling
Skårlegging ved 40-45 % vann	111,0	93,5	100
Skårlegging ved 30-55 % vann	82,9	79,4	85
To-ganger tresking			
1. tresking	80,2	74,1	
2. tresking	32,9	26,0	
Sum	113,0	100,1	107
En-gangs tresking	68,5	85,2	73

Konklusjonen fra disse forsøkene var at leddet to gangers tresking hadde 7% høyere avling enn leddet med skårlegging ved et vanninnhold på 40-45%. Senere skårlegging (<35% vann i frøet) reduserte avlingsnivået ytterligere. Sammenliknet med to gangers direkte tresking vil skårlegging øke treskekapasiteten og gi mindre tørkekostnader og større tørkekapasitet. Til tross for lavere avling er derfor skårlegging en aktuell høstemetode i den praktiske timoteifrøavlen.

Vi ser i år en del legde i timoteifrøengene. Erfaringene fra Vestfold er at det kan være vanskeligere med skårlegging av legde dersom du har knivbjelkemaskin, altså den som du henger bakpå traktoren (BCS). I legda må en stubbe så lavt at de lange stråene kan legge seg tilbake og dermed trækker du i strå på neste runde. Med «rapshøgger» er det ikke noe problem, den tar legda greit sjøl om en må lavt. Med BCS går det greit å skårlegge timotei når den er stående eller lite legde.

Lang stubb skal pusses snart etter tresking av engsvingel og timotei

Frøhalm av engsvingel og timotei kan kuttes ved tresking uten at det går utover neste års frøavling. I en forsøksserie for noen år siden så en at neste års frøavling ble lik etter fjerning av halmen eller kutting, eller med en liten avlingsøkning ved kutting(timotei). Dersom en i tillegg til kutting ved tresking også snittet stubb og halmrester etter tresking økte frøavlinga 4-6 % i forhold til fjerning eller bare kutting av halmen. Kjør gjerne beitepusser/halmsnitter på skrå i forhold til treskeretning.

Både i engsvingel og i timotei bør lang stubb (>15 cm) pusses ned etter tresking, noe det gjerne er når en tresker legde. Det bør pusses ned kort tid etter tresking. Dersom halmen fjernes bør det likevel pusses om det er lang stubb.

Det er altså ingen grunn til å fjerne frøhalmen etter frøtresking i engsvingel og timotei om en ikke har behov for den selv, den kan kuttes.

Høstgjødsling - engsvingel

Dersom enga skal ligge til frø neste år bør det gjødsles kort tid etter frøtresking. Engsvingel gir ofte en god gjenvekst og med sterk gjødsling, eller på jord med stor frigjøring av N, kan gjenveksten gi så mye daugras på våren at veksten hemmes og frøavlinga reduseres. N-gjødsling må derfor tilpasses jorda, vårbehandlingen av daugras, eller høsting av gjenveksten om høsten.

Som en generell anbefaling bør det gjødsles med 2 kg N/daa etter frøtresking og det bør gjøres relativt kort tid etter tresking (spesielt i år hvor treskingen skjer mye seinere enn normalt). Dersom en har mulighet for å pusse daugras med halmsnitter eller beitepusser om våren, eller brenne, er det liten tvil om at det bør gjødsles.

I gjenleggsåret skal det alltid høstgjødsles, og da bør det gjerne benyttes litt større N-mengde enn etter frøtresking.

Der det gjødsles for å høste gjenveksten er 4-5 kg N/daa passende og det er ikke behov for gjødsling etter høsting av gjenveksten. Ved høsting av gjenveksten får en ikke problem med daugras om våren men en har sett i forsøkene at det ofte har blitt noe redusert avling, gjenveksten må derfor ikke høstes seint, ikke seinere enn midten av september.

Høstgjødsling - timotei

Timoteigjenlegg skal høstgjødsles mens det etter frøtresking er sjeldent behov for N-gjødsling. Ei tynn eng på forholdsvis næringsfattig jord kan ha behov høstgjødsling også etter frøhøsting. Høstgjødsling av ei frodig eng eller på jord med god næringsstilstand kan gi redusert avling på grunn av for stor skuddtetthet.

Høstgjødsling - rødsvingel

Det optimale tidspunktet for høstgjødsling i rødsvingelfrøeng i engåra er ca. 1. september. Gjødsling på dette tidspunktet vil også være med å holde bladverket friskt og redusere eventuelle soppangrep som kommer i løpet av september. Gjødsling i begynnelsen av august gir mer vegetativ vekst, men dårligere start på neste sesong og mindre frøavling enn gjødsling 1. september.

Høstgjødsling - engrapp

Førsøksresultater viser klart at høstgjødslinga ikke bør gis før i månedsskiftet september-oktober. Formålet med denne seine høstgjødslinga er ikke at engrappen skal danne flere skudd (som regel er det tett nok), men heller å sikre at det enkelte skudd får tatt opp nok nitrogen og blir kraftig nok til å gi en stor frøtopp året etter.

Reglone og Retro

Felleskjøpet har nå startet parallellimport av «svi»-midelet Retro. Retro er helt identisk med Reglone, og begge er Syngenta-produkter. Det er kun Felleskjøpet som har Retro. Hos Norgesfôr er det fortsatt Reglone som gjelder.

Med hilsen fra

Erik Aaberg	Norsk Landbruksrådgiving Oppland
Jørn Ketil Brønstad	Norsk Landbruksrådgiving Nord-Trøndelag
Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving SørØst
Astrid Gissinger	Norsk Landbruksrådgiving Agder
Stein Jørgensen	Hedmark Landbruksrådgiving